66ste Jaargang. — Nr 40.

Zaterdag 2 October 1920

ABONNEMENT :

Men schrijft in te Tongeren Drukkerij COLLÉE.

Abonnementsprijs **5 fr.**

Alle toezendingen van geld, brieven en aankondigingen moeten **franco** gedaan worden aan den uitgever, Groote Markt, 37-39, Tongeren.

Telefoon 12.

15 centiemen het nummer.

DE POSTRIJDER
DER PROVINCIE LIMBURG

AANKONDIGINGEN :

Voor de aankondigingen buiten provinciën Limburg en Luik, w men zich uitsluitend tot de *A Havas,* 8, Place des Martyrs, BR SEL ; 8, Place de la Bourse, PA en 6, Bream's Buildings, LOND E. C. 4.

TONGEREN, 2 OCTOBER 1920.

Een samenleving zonder God

Wij moeten ons goed doordringen van deze waarheid, welke steunt op de ondervinding en op hetgeen wij onder onze oogen zien voorvallen : zonder godsdienst is eene samenleving niet denkbaar.

De beschaving waartoe Rome gekomen was, voor de Verlosser op de wereld verscheen, overtrof in vele opzichten de onze Nu nog haalt men de geschriften aan van een Homerus, een Virgilius, die eeuwen vroeger dan Christus leefden en tot nog toe niet overtroffen werden. De beeldhouwwerken van Phidias staan nu nog bekend als de schoonste welke ooit door menschelijk brein uitgedacht, door menschenhand vervaardigd zijn. Schooner fabels dan deze door Esopus uitgevonden, met meer kennis van het menschelijk gemoed, met zooveel eigenaardigheid en gezond oordeel bestaan er niet De wijsheid van een Socrates, van een Plato in wijsbegeerte en staatshuishoudkunde is tot hiertoe nog niet geëvenaard en wij, hedendaags levende menschen, kunnen nog altoos leeren van lieden die sinds duizenden jaren tot stof zijn teruggekeerd.

Maar wat er al die groote heidenen ontbrak, dat was een hart, dat was het besef van de menschelijke waardigheid, het denkbeeld van het goed en het kwaad.

Ook die menschen hadden goden, maar de gebeden welke zij hun richtten waren van onteerenden aard.

De dief dorst zijn god vragen hem behulpzaam en gunstig gestemd te zijn in zijne onrechtvaardigheid. Hij die zijne vrouw moede was, smeekte van den hemel haren dood af. De wraakzuchtige dorst in zijn gebed den wensch uiten, dat zijn vijand mocht getroffen worden in zijne stoffelijke en zedelijke belangen ; de ongelukkige verteerd door vuile driften, was niet beschaamd gebeden tot zijnen god te richten die getuigden van de diepe bedorvenheid zijner zinnen.

En dan, hoe werden de ongelukkigen bejegend die in slavernij tot het leven werden verwekt ? Hunne heele geschiedenis is éene klacht tegen de onmenschelijkheid hunner meesters. De slaaf was een voorwerp dat met een lastdier werd gelijk gesteld Te Sparta waren 36,000 vrije mannen, tegen 360 duizend slaven. In andere landen waren er nog meer in verhouding Tacitus kloeg er over met eenen schrik welke haast in wanhoop oversloeg. « Van langs om meer slaven », jammerde hij, « van langs om minder vrije mannen ». Aristoteles leerde dat de slavernij een natuurlijk recht was.

En wat was de slaaf in de samenleving ? Er was geen vrijheid voor hem, hij kende geen godsdienst. De meester beschikte volkomen over het leven van zijn slaaf. Het was het gebruik dat, als een meester door zijn slaaf gedood werd, al de slaven die het huis bewoonden er het leven moesten bij inschieten, al waren er ook honderden !

En wie heeft er daar verandering aan toegebracht, wie heeft er meer eerbied voor het menschenleven doen opvatten, meer liefde voor den evenmensch in het menschelijk gemoed gestort? Wie leerde dat alle menschen broeders zijn en elkander helpen moeten ?

Het was de Godmensch die liefde heeft gepredikt, door zijn woord vol troost en medelijden, maar meer nog door zijne zelfopoffering op Calvarië, waar hij stierf om ons de naastenmin aan te leeren !

Maar men beruste toch niet in de gevaarlijke overtuiging dat, nu de menschelijkheid in de zeden is gedrongen, nu de wetten, op Gods voorschriften gegrondvest, de rechtvaardigheid voor iedereen bekrachtigen, en de gelijkheid begunstigen, er niet meer te vreezen valt dat onze wijze, geleerde, ondervindingrijke wereld, niet meer terug kunne keeren tot de barbaarschheid, welke wij daar zooeven met enkele woorden hebben geschetst

Neen, eens dat Christus en zijne leer, die bronne van opbeuring en zedelijk gevoel, die baak van licht en heil, wordt versmaad en geminacht, vallen wij terug in de oude dierlijkheid en misbruikt de mensch zijne gaven van rede en geest, verdorren in zijn gemoed de edele deugden, welke God er kweekte, en tot het in leven houden zijner veredeling noodzakelijk zijn.

Welke hoogere betrachting zoude er nog in den mensch leven, indien hij zich teenemaal en uitsluitelijk aan het stoffelijke gelegen liet, gelijk het socialisme het leert en aanprijst ?

Zie waar wij zouden landen, werd het schip der beschaving aan de horden van de bolsjewiki toevertrouwd, die wilde mannen die nog oorlog voeren gelijk het Atilla heeft gedaan, die er op bofte dat er geen gras meer groeide waar bij met zijn paard voorbij kwam, die zich de geesel Gods liet heeten. Of gelijk de Noormannen, een vierhonderd jaar later, die de beschaving in bloed en gruwel hebben gesmoord en geene andere goden kenden dan de ruwe elementen, de natuurverschijnselen, en hunne verpersoonlijkte ondeugden.

Laat de bolsjewisten meester, die geen ander principe huldigen dan de macht die den zedelijken mensch loochenen en God « de mis laad » heeten. Hoe lang zal het duren voor zij op bloedige vervolgingen, op ruw geweld, op hooge stoffelijke betrachtingen, op het aanwakkeren van de dierlijkheid in den mensch, zullen hun rijk stichten ?

Hoe wijd zullen wij dan nog af zijn van dezen afschuwelijken tijd, toen de slavernij volop heerschte en medelijden en liefde onbekende gevoelens waren ?

Laat ons de Kerk voorstaan en haren Goddelijken stichter. Aldus handelend steunen wij de vrijheid, de menschelijkheid en het recht.

Eerst lachjes, dan traantjes.

Gewoonlijk zegt men « na regen komt zonneschijn », en dat spreekwoord komt ook in vele gevallen gepast voor, doch in zake die wij gaan bespreken, is gansch het tegen overgestelde maar al te dikwijls de waarheid.

Wij bedoelen de opvoeding van de kinderen.

Ja, bij de opvoeding komen in onzen tegenwoordigen tijd vaak traantjes na lachjes.

Hoevele ouders toch gaan volkomen verkeerd te werk in de gewichtige taak hunner kleinen ? Hoe velen verwaarloozen volkomen hunnen plicht en denken niet aan de gevolgen hunner nalatigheid ?

Het ligt in de natuur van den mensch van gedurig naar het ongeoorloofde geneigd te zijn, en die neiging openbaart zich van in de vroegste kinderjaren. Werkt men dezelve van in den beginne tegen, dan is er middel om het kind tot een goed mensch op te leiden ; verwaarloost men die tegenwerking, dan moet men van den kweekeling niet veel goeds verwachten.

Wat doen nu vele ouders — rijken en burgers, zoowel als armen ?

De eerste neigingen, die men grillen noemt, volgen zij in, ja lachen er om.

Zit het kleine meisje met hare pop te spelen, en vergramt het zich eensklaps tegen dezelve zoo geweldig dat het ze heel onzacht ten gronde werpt, dan komt moeder en zegt : Zie eens hoe dat kleine ding zich al kwaad kan maken ! En dat schijnt moeder te behagen — Een lachje !

Vermaakt het knaapje zich met aan den staart van poesje, of aan de ooren van Mops te trekken, zoodanig dat de beesten gedurig janken en huilen, dan zit vader die mishandelingen na te zien zonder ze te verbieden Integendeel, al schertsende zegt hij tot zijne vrouw ; Marie, zie 'n keer, wat jonge deugeniet ! en dat behaagt hem — Een lachje !

Snijdt het meisje met een schaar alles aan stukken wat zij van kleergoed in handen krijgt, om er hoedjes en kleedjes van te maken, dan is moeder fier dat haar kind reeds aan 't werken denkt. — Een lachje !

Komen de geburen klagen dat de kleine Frans zijne speelgenootjes op straat zoo deerlijk mishandelt, dan antwoordt de vader : Hij heeft gelijk dat hij zich weert. — Een lachje !

En zoo gaan al de grillen, al de fouten, al de kleine misdrijven onbeteugeld, onbestraft voorbij met wat lachjes.

Maar de kinderen worden groot.

Het koppig meisje is eene wederspannige dochter geworden ; het dierenplagertje, een wreede hartelooze zoon ; de kleine naaister van vroeger is thans modepop, die nog alleen denkt aan ijdelen opschik, aan linten en strikken, en alles zou verkwisten om te kunnen pronken ; het knaapje dat zijne makkers mishandelde, is thans de voorvechter van het gebuurte en spaart zelfs na korten tijd zijne ouders niet.

Zoo ontluiken al de ondeugden en groeien vele kinderen op tot slechte menschen.

En de ouders ?

Nu openen zij de oogen, nu zien zij hunne nalatige verkeerde handeling, nu klagen zij, nu weenen zij over hunne kinderen. Nu komen de bittere tranen !

Tranen voor de moeder, die hare dochter alles ziet verkwisten, die ze van het pad der deugd ziet afwijken, die ze blootgesteld ziet aan de verachting van elkeen.

Tranen voor den vader wiens zoon lediglooper, een dronkaard, een slechterik is geworden

Niet traantjes, neen, maar bittere, bloedige tranen worden er gestort als het te laat is.

Ouders, wilt gij later den troost genieten van brave, werkzame kinderen te hebben, die u achten en liefhebben, werkt dan nu, als zij klein zijn, hunne gebreken tegen, kastijdt ze als het noodig is en denkt dat

De tucht,
Baart vrucht.
Die wel bemind,
Kastijdt zijn kind.

Leve 't Bolsjewisme !

Gezel Aug. Dewinne schrijft in Le Peuple over de gevolgen van 't bolsjewisme in Rusland :

« Ge kent het Messias-programma dat de Russische diktator Lenine had geboodschapt : hij bracht aan het volk den vrede zoo lang en zoo vurig verwacht ; hij ging het kapitalism 't onderste boven werpen en op zijn puinen het kommunistisch stelsel opbouwen door de socialisatie van den grond en de nijverheid ; hij ging de fakkel van de revolutie ronddragen over heel de wereld. Nieuwe tijden gingen aanbreken. Het Rijk Gods was nabij

» Het vooruitzicht stond schoon De middelen om het uit te werken stonden zoo schoon niet, maar ze waren heel simpel. 't Waren de diktatuur, het schrikbewind, de burgeroorlog. Tot dan toe wisten ze niet dat eene ekonomische omwenteling zoo gemakkelijk ging. Maar droomers twijfelen aan niets. Ze zien niets dan hun droomen.

» Wat is er in huis gekomen van dat tooverprogramma ?

» Waar is de vrede ? Sedert 30 maanden is 't niets dan oorlog op al de grenzen van het onmetelijk Rusland, nu ten Noorden, dan ten Oosten, morgen ten Zuiden, overmorgen ten Westen Bij den oorlog, met vreemden heeft Lenine nog den broederoorlog ingevoerd. Dubbele weldaad !

» Het kapitalism ? 't Is te niet, ja wel, en wij, we zullen niet zeggen dat het weinig of niets is. Maar het is wel te vreezen dat het maar dood is voor korten tijd, en dat het welhaast uit zijn assche zal verrijzen.

» Is het kommunism meester in Rusland ? Bij lange niet. Men heeft nieuwe klassen van burgers in het leven geroepen. Ge hebt de soldaten, het best van allen gevoed. Ge hebt de werklieden die dubbel rantsoen krijgen. Onder opzicht van werkloon, zijn er maar 27 klassen van werklieden Ge hebt de beambten, en op de onderste sport de uitgeplunderde burgers, de nieuwe parias Ge hebt nog de boeren die maar werken en maar leven voor hun eigen, die de stadsmenschen uithongeren en die hun hielen vagen aan de bolsjewistische gedachten. De orde der standen ligt overhoop, maar de standen zelf zijn er nog. Zij wier socialism leeft van haat en nijd, vinden nu hun bartelust in den nieuwen toestand, maar niemand zal komen beweren dat zulks het kommunism is.

» Het gronds-socialism, het grootste, het eerste vraagstuk in een land, dat vooreerst van den grond moet leven gelijk Rusland, staat dat op vaste voeten ? In 't geheel niet De boeren hebben overrompeld, met geweer en geweld, de groote onteigende landeigendommen. De sterksten zijn met de beste brokken loopen gegaan. De anderen hebben de rest verdeeld.

» En tegen al dat kwaad moet Lenine bekennen, dat hij niets kan, dat hij machteloos staat.

» Is de nijverheid gesocialiseerd of veralgemeend ? Ja, maar zonder onderzoek, zonder studie, met zulke overhaasting en zulk over het hoofd zien van de noodzakelijkheden van de voortbrengst dat de werkhuizen en de fabrieken, de eene na de andere hebben moeten sluiten ; dat de werklieden om hun brood, naar den veldarbeid moesten, of naar het roode leger. De Russische nijverheid is om zoo te zeggen, gansch te niet.

» Wat blijft er dan ten langen laatste over ? Dekreten en nog dekreten, dat wil zeggen vodjes papier.

» *De vruchten van het bolsjewisme, ge kent ze nu, niemand betwist het meer : puinen, ellende, hongersnood, anarchie ! »*

BUITENLAND.

Nederland.

Een gevecht met een tijger.

De Europeesche sergeant Kirchner werd in de nabijheid van Koeta-Tjané, Sumatra, tijdens een jachtpatroelje, door een tijger ernstig gewond.

Reeds geruimen tijd had de bevolking last van een tijger Nu eens was het een geitje, dan weer een jong kalf, dat ten prooi viel aan het monster, dat in zijn optreden zeer brutaal was. Het beest vertoonde zich bij voorkeur des nachts, maar ook over dag pleegde deze koning der dieren de stoutste rooverijen.

Hieraan was moeilijk zonder hulp een einde te maken. Dus wendde de bevolking zich tot kapitein De Borst, met het verzoek op het ondier jacht te doen maken, ten einde paal en perk te stellen aan zijn buitensporigheden.

En kapitein De Borst beval een jachtpatroelje.

Het monster moest worden neergelegd, zoodat een drijfjacht waaraan de mannelijke bevolking eveneens deelnam werd ingericht.

Sergeant Kirchner was eveneens van de partij, terwijl de heer Meyer, van Medan zich bij den jachtstoet aansloot.

Gezamenlijk trok men er op uit, en de tijger werd ingesloten. Van ontsnappen was voor het monster schier geen sprake meer.

Een schot knalde..

De koning der dieren werd getroffen, en zwaar gewond poogde het beest nog te ontsnappen, toen het zich den weg versperd zag door sergeant Kirchner Voor dat deze den tijd had aan te leggen, stond hij rechtover het van pijn en woede brullende monster, dat, het dreigend gevaar ziende, zich tot den aanval gereed maakte.

Sergeant Kirchner stootte het beest van zich af, maar tegelijkertijd ontving hij een klauw in den arm waarmede hij zich te weer stelde. De tijger liet zijn prooi niet los en hernieuwde, wellicht met uiterste krachtinspanning, den aanval. Kirchner worstelde den ongelijken strijd en kwam onder te liggen.

Eén slag met de gevaarlijke klauwen van het beest, één hap, en hij was een man des doods. Veel kon hij niet uitrichten, schier over het geheele lichaam verwond, op zijn buik onder zijn vijand liggend.

Dreigend hief de tijger zijn poot reeds op, likkebaardend besnoof hij kalm zijn slachtoffer, alvorens tot het laatste over te gaan.

Het was, als twijfelde het monster

Eindelijk zou de beslissende slag vallen. Een vervaarlijk rochelend gebrul, één hap in den nek van zijn prooi...

Maar behoedzaam en vastberaden werd de loop van een geweer op den kop van het dier gericht en een schot knalde !...

En levenloos zonk de tijger neer, den kop doorboord door een welgerichten kogel uit het geweer van den heer Meyer.

Een herademing.

Sergeant Kirchner was gered. Weliswaar zwaar gewond, maar behouden.

De sergeant, die in het gasthuis te Medan is opgenomen, maakt het thans goed. Hopen wij, dat hij spoedig genezen zal zijn van zijn wonden.

PROEFT DE SIGARET
Girafe-Anglaise
45 cmen het pakje

VOETBAL
KAMPIOENSCHAP VAN LIMBUR[G]
1920-21.

Belangrijk !

Ten einde de talrijke lezers van den « *Postrijder* » goed op de hoogte te stellen van het voetbal-sport, zullen wij wekelijks een hoofdartikel in ons blad inlasschen.

Ziehier de orde die wij zullen volgen :

I. Algemeen overzicht. (voor spelers).
A) Eenige raadgevingen.
B) Geene sterke dranken.
C) De levenswijze.
D) Volg het spel en speel zelf.
E) Wil niet te veel doen.
F) Wees niet opvliegend.
G) De uitrusting.
H) Uw gedrag op het terrein.
II. Het spel van den goal-keeper.
III. » » back.
IV. » » half-back-center.
V. » » vleugel-half-backs.
VI. » » center-forward.
VII. » » binnen-forward.
VIII. » » buiten-forward(extrême)

Er zullen terzelvertijd wekelijks eenige artikels uit de reglementen van het voetbal-spel, in onze kolommen verschijnen.

Morgen beginnen de Kampioenschappen van Limburg.

Tot groot genoegen der liefhebbers van den ronden bal, zullen morgen de kampioenschappen van Limburg, aanvang nemen.

De strijd zal heviger zijn dan de vorige jaren, omdat buiten het verlangen van den kampioenstitel, dat van het klimmen in promotie, de zucht naar de overwinning, bij de spelers zal vergrooten.

Inderdaad. de club het laatste in de rangschikking in 1e afdeeling zal in promotie dalen, de eersten van promotie zullen in 1e afdeeling stijgen, zoodat men 14 ploegen in 1e afdeeling zal hebben. De laatste ploeg van promotie daalt in 2e afdeeling terwijl de 5 eersten van de eindronde van 2e afdeeling in promotie opklimmen.

Aan de eindronde nemen deel de overwinnaars van 2e afdeeling in elke provincie.

Men ziet van hier dat deze veranderingen veel zullen bijdragen om een hevig betwist seizoen te hebben.

Wij wenschen nochtans, dat niettegenstaande de drift der spelers, de matchen loyaal en sportief zullen gespeeld worden, en dat het publiek onpartijdig en als sportmannen zal optreden.

De Matchen van morgen.

IIe AFDEELING.

Te Diest.

De Standard ontvangt Excelsior.

Men verwacht met veel ongeduld het opkomen van Excelsior te Diest. De leiders, van de Standard-Diest, hoopen dat hunne mannen Excelsior kunnen in bedwang houden. Wij denken echter dat zij illusie maken en dat na eene moedige verdediging de Standard zal moeten buigen. Het zal in alle geval eene goede entrainement-match zijn voor de Diestenaren.

Te Hasselt.

Racing C. Hasselt — C. S. Tongrois.

Deze is, volgens ons, de belangrijkste van den dag, en zal met het meeste vuur betwist worden. Onze favori's hebben het niet gemakkelijk voor de eerste ontmoeting, want de Racing brengt nog al dikwijls eene verrassing als het op eigen veld is. Ons gedacht zal de overwinning aan de zijde der Tongenaren blijven.

Te Tongeren.

Patria — H. V. V.

Aan kunstig spel kan men zich verwachten. Alhoewel op het papier de Hasselaren moeten winnen, zou het ons niet verwonderen, moesten zij een puntje in Tongeren laten, want Patria speelt op eigen veld.

IIIe AFDEELING.

Te Tongeren.

Cercle tegen Racing, Hasselt.

De kampioenen 1919-20, ontvangen de H seltsche Racingers. De puntjes zullen v ker in Tongeren blijven, want men gedenk tijd niet meer dat de 2e ploeg van de zwart nen op eigen veld verloor. Dat ze echter veel betrouwen hebben ! De heer Haven za match leiden.

Te Hasselt.

H. V. V. — Patria.

Deze match zal hevig betwist worden, ploegen zijn van gelijke sterkte. Wij voo echter, dat de Hasselaren eene lichte over zullen nemen. Zij spelen op eigen veld en beter geoefend dan Patria. Het spel staat o de leiding van den heer Jos. De Craecker.

F. O. Heeger-Op-Diest zou ook van de partij z

Wij vernemen dat de F C. H. O. Diest vrij over zijn terrein beschikt, en gevr heeft om aan het kampioenschap deel te men. Daar de redens, van zich terug te ken gegrond waren, denken wij dat het du Limbourg, de inschrijving zal aanne Het geval is verleden Donderdag uitgem op de vergadering van het hoogergeno bestuur ; wij hadden echter nog geen ni bij het ter pers gaan, en zullen de volg week er al de bijzonderheden van mededee

Daar wij volledig willen zijn onze voetbal-rubriek zullen wekelijksch, uittreksels geven de spelregels, alsook de spel-methode van iedere speler. volg zijne plaats in het elftal.

Kampioenschappen van Belgi[ë]

Uitslagen van 26 September.

1e AFDEELING.

Union St-Gillis — Ukkel Sport,	5-0
F. C. Brugge — Daring C. B.,	2-3
Racing C. Gent — C. S. Brugge	0-0
C. S. Verviers — Mechelen Racing,	5-1
Racing Brussel — A. A. La Gantoise	5-0
Beerschot A. C. — Antwerp F. C.,	4-1

BEVORDERING.

Leopold Club — Kortrijk sport	3-1
Standard C. C. — Lyra S. V.,	2-0
A. E. C. Bergen — Tilleur F. C.,	0-8
F. C. Mechelen — F. C. Luik,	1-0
F. C. Bressoux — Anderlecht S. C.,	0-4
Berchem Sport — Stade Leuven,	3-3

Algemeene klasseering.

EERSTE AFDEELING.

	G.	C.	V.	N.	V.
1. Daring C. B.,	2	2	0	0	8
2. Union St-Gillis,	2	1	0	1	5
3. Racing Brussel,	2	1	0	1	7
4. Cercle S. Brugge,	2	1	0	1	3
5. Beerschot A. C.,	2	1	1	0	6
6. C. S. Verviers,	2	1	1	0	7
7. Ukkel Sport,	2	1	1	0	4
8. F. C. Brugge,	2	0	1	1	5
9. Antwerp F. C.	2	0	1	1	4
10. Racing C. Gent,	2	0	1	1	3
11. Racing C. Mechelen,	2	0	1	1	3
12. A. A. La Gantoise,	2	0	1	1	0

BEVORDERING.

	G.	G.	V.	N.	V.
1. Anderlecht S. C.,	2	2	0	0	10
2. Standard, C.C.	2	2	0	0	3
3. Leopold Club	2	2	0	0	4
4. Stade Leuven,	2	2	0	0	7
5. Tilleur, F.C.	2	1	0	1	11
6. F.C. Mechelen,	2	0	0	1	4
7. F.C. Luik,	2	1	1	0	3
8. Kortrijk Sport,	2	1	2	0	1
9. Lyra S. V.,	2	0	2		1
10. F. C. Bressoux,	2	0	2	0	2
11. Berchem Sport,	2	0	2	0	2
12. A. E. C Bergen,	2	0	2	0	2

22

DE

Veroordeelde Moeder

DOOR

JULES MARY

(VERVOLG.

De dokter trad vooruit tot in het midden van het salon en vergat te groeten Zijn gelaat droeg de uitdrukking eener zonderlinge strengheid.

Dezen man zoo dicht bij hem ziende, had de pachter eene beweging van afkeer.

Dan stond hij op, kruiste de armen en wachtte.

— Ik heb u gezegd dat gij een lafaard waart, zegde Madelor. Ik voeg er bij dat gij u hebt gedragen als een eerlooze.

Jeroom beet zich op de lippen.

— Wat hebt gij met mijn kind gedaan ? Met welk recht hebt gij u in haar leven geworpen en hebt gij haar gebroken ? Was ik niet voldoende voor hare teederheid ? voor hare behoefte aan liefde ? Zij was gelukkig, en gij zijt haar de wanhoop komen brengen ; zij werd geëerbiedigd en bewonderd, en gij zijt haar in de oneer komen storten.

Met welk recht, ik vraag het u ? Gij hebt mij de eer van mijn kind ontstolen en gij hebt eene vrouw onteerd !... want thans, kan ik ze u niet meer weigeren. Zij hoort u toe. 't Is de eenige herstelling van eenen misstap als de uwe. Ik wil u niet meer zien. Dit zal de straf mijner dochter zijn, verstaat gij mij ?

— Ja.

— En stemt gij toe in deze verwijdering.

— Ik weiger...

— Gij weigert ? Gij ! Waarom ? Wat weigert gij ? Spreek !

— Ik kan niet in het huwelijk treden...

Madelor aanschouwde hem verbluft, zonder te begrijpen.

— Wat dan ? herhaal !.. . Gij zegt ?...

— Dat ik niet trouwen kan !...

— Gij ?

— Ik !

Madelor liet zijn voorhoofd in zijne handen zakken. Zijne verwilderde blikken schenen te lezen in degene van Jeroom, die rechtstaande doodsbleek, van plaats niet was veranderd.

— Zoo dan, het is waar ?

— Ja.

Laurent wierp rond zich een uitzinnigen blik, greep een mes waarvan het lemmer flikkerde, en sprong op den jongeling toe, zeggend :

— Ongelukkige ! Ongelukkige !

Jeroom liet de armen nevens het lichaam vallen, hield het hoofd achteruit en stak de borst vooruit...

— Indien ik u doodde, stamelde de grijsaard, denkt gij dat er alsdan rechters zouden gevonden worden om mij te veroordeelen.

— Misschien, dokter Madelor ! Daar werden er wel gevonden, vóór vijftien jaren, om Anna Combredel te veroordeelen, mijne moeder !...

Madelor liet het mes vallen.

— Wat hebt gij gezegd ? Zijt gij de zoon van Anna Combredel, van degene welke men te Château op het schavot deed sterven ?

— Ik ben Jeroom Combredel !

De ouderling beefde, sidderde. Zijne beenen plooiden. Hij viel op de knieën en mompelde :

— Ha ! de Almachtige die niet vergeet, die zich wreekt en straft !...

En daar hij het voorhoofd boog, verplet onder den wreeden blik van den pachter, zegde hij, zachtjes, op smeekende toon :

— Vergiffenis ! vergiffenis ! Ik heb reeds zooveel geleden. Ik had zooveel wroeging ! Dit wischt het bloed der doode niet uit. Ik zal u mijn leven geven, indien gij wilt, in verwisseling van een medelijdend woord... maar verlaat mijne dochter niet, die slechts om u leeft, verlaat haar alzoo niet ; is het hare schuld, ik vraag het u, dat zij eenen naam draagt dien gij moet vervloeken. Zij kent dezen naam zelfs niet....

— Maria weet alles.

— Ha ! Zij weet alles, zegde hij, alsof hij niet goed verstaan had.

Er ontstond tusschen de twee mannen eene langdurige stilzwijgendheid.

Eindelijk hief de grijsaard het hoofd op en met eene zwakke stem welke hij bij ieder woord onderbrak, mompelde hij :

— Gij wreekt u... Dit is u toegelaten... maar de wraak welke gij hebt verkozen en die mijne dochter treft is die van een misdadiger, niet van een eerlijk man.

Jeroom maakte een gebaar van gramschap. De gedachte welke Madelor kwam uit te drukken bracht het bloed naar zijn hoofd.

— Ik heb mij niet gewroken, zegde hij barsch. Eergisteren vernam ik slechts uw waren naam !

De dokter haalde de schouders op.

— Ha ! zegde hij, des te beter !...

Men zou gezegd hebben dat er weer hoop in hem ontstond Vermits Jeroom Maria waarlijk beminde, zou de liefde sterker zijn dan de herinnering zijner moeder, dan de haat van...

Hij vervolgde dezer gedachte :

— Ik was gekomen als een vergramde vader. Thans gebied ik niet meer, ik smeek. Gij beseft de waarde van al mijne aarzelingen, niet waar ? Ik wilde mijn kind niet dwingen rood te worden om mij.

Jeroom keerde de oogen af.

— Moet ik u uwe smeekingen herinneren, vervolgde de dokter, en de redenen die gij opgaaft ? Zijt gij ze vergeten ? Neen. Gij zegdet mij wanneer ik u mijne dochter weigerde : « Vreest gij haar niet te dooden ? » Welnu, wat gij mij gezegd hebt, herhaal ik u thans op mijne beurt. Vermits ik een hinderpaal ben, zal ik mij verwijderen, gij zult van mij niet meer hooren spreken Maar, ik bid er u om, heb medelijden met mijne dochter, verlaat haar niet. Laat haar niet aan hare wanhoop over. Gij antwoord mij niets ! Ik verkies een hard woord boven dergelijke stilzwijgendheid...

— Wat zou ik zeggen? Welk ander antwoord kan ik u geven dan datgene welk gij kent ? Ziet gij niet dat ik zelf verschrikkelijk lijd ? Is het mij mogelijk, van den eenen kant, mijne moeder te vergeten die gij hebt gedood, van den anderen, mijne liefde voor Maria ? 't Is verschrikkelijk. Gij ziet dat ik u spreek met kalmte. Ik zal met Maria niet trouwen, ik zal haar niet meer terugzien. Uw verleden dwingt ons eeuwig van elkander gescheiden te blijven, Maria en ik.

— En indien ik stierf !

— Uw dood zelve zou ons van elkander verwijderd houden. Zou Maria het recht niet hebben hem mij te verwijten ?

— Maar er is niet meer enkel spraak van mijne dochter, van hare gerustheid en van hare liefde. Het geldt hier vooral hare eer. Gij alleen kunt ze haar teruggeven.

Jeroom liet zich, verplet op eenen stoel neerzinken en legde het voorhoofd in zijne handen :

— Ja, zegde hij, 't is waarlijk afschuwelijk wat ik daar doe. Maar gij, zult gij aan mijne moeder hare eer, haar leven terug geven ?

Madelor zweeg, dan op nederigen toon :

— Wat moet ik aan Maria zeggen, wanneer de crisis haar zal hebben verlaten die haar van het verstand berooft ? Zou ik haar laten twijfelen ?

— Neen, gij moet haar de waarheid bekend maken. Eene hoop zou eene leugen zijn.

Gij zult haar zeggen dat ik haar vurig bemin en dat deze liefde mij nooit verlaten zal. Hare herinnering zal mij gansch mijn leven lang bij blijven. Gij zult zeggen dat ik haar verlaat zonder medelijden voor hare tranen voor hare wanhoop, voor hare geschondene eer. Gij zult haar zeggen dat ik haar laf verlaat. Wat ik doe is eene eerloosheid.

— Zij zal u vervloeken, zij zal u verwijten.

— Neen, omdat zij zal begrijpen dat ik niet meer vrij ben van mij zelven ; dat mijn wil aan ketens geklonken ligt, dat ik niet gelukkig ben na deze verlatenheid en dat de zware verantwoordelijkheid moet terug vallen op u.

— Mijn God ! mijn God !

— Ja, mijnheer Madelor, gij hebt reden van weenen en God te bidden. Gij verbrijzelt al deze hoop ; al deze smarten zijn uw werk, Maria, die thans wordt getroffen door uwen misslag van vóór vijftien jaren, is min ongelukkig dan ik. Zij is een slachtoffer en ik ben een slachtoffer en een beul.

Alle verder aandringen, elk nieuw woord tusschen de twee mannen werd volkomen nutteloos. Madelor ging heen, stapte traag voort, werd door eene groote wanhoop aangegrepen.

Wanneer hij was uitgegaan, bleef Jeroom een oogenblik onbewegelijk ; men zou gezegd hebben dat hij in zijne gedachte dit tooneel en de omstandigheden welke er aanleiding toe gaven, overwoog. Zijn leven opende zich onder zijne voeten als een afgrond. Hij begon te weenen, te snikken en riep :

— Maria, Maria, allerliefste Maria !

XV

Madelor verwijderde zich langs den weg afgeboord met boomen, wilde rozelaars en struikgewas. De vogels zongen. De zon scheen. Alles ademde vreugde, levenslust.

En nochtans, hij scheen voort te stappen in een afgrijzelijken nacht. Hij opende de oogen zeer wijd en zijne beenen wankelden.

Hij kwam toe en had tweemaal meer tijd afgelegd dan noodig was.

Wanneer hij binnentrad was hij verwonderd, Siméonne te bemerken, zeer ontroerd en doodsbleek

De boerin had moeite om zich recht te houden.

Hij had eene verschrikkelijke gedachte.

— Maria, is dood !

Zij schudde met het hoofd.

Zij had de kracht niet te spreken en bleef steken in hare snikken.

Hij sprong in de kamer zijner dochter.

De kamer was ledig.

— Maria, riep hij met een schrikwekkend geluid, waar is Maria ?

Dan zegde Siméonne. met stille stem :

— Ik ben verplicht geweest naar huis te gaan. Angelica was aan 't werk in de keuken. Maria sliep ; was zeer kalm, Rosa verliet haar niet. Ik had niets te vreezen. Wanneer ik terugkeerde, waren Maria en Rosa verdwenen... Angelica weet van niets... Ik ben in het bosch geloopen, ik heb geroepen... niemand, niemand !

Zij zweeg en snikte.

Madelor aanhoorde haar ; zijne keel was droog van schrik, zijn mond stond half open

— 't Is de uitzinnigheid... een aanval van heete koorts... zij zal zich zelfmoorden... waar zullen wij haar terug vinden !... Kom, Siméone, laat ons loopen....

In het dorp Haut-Butté had men noch Maria noch Rosa gezien Werklieden boden zich bij Madelor aan om hem in zijne opzoekingen te helpen, wanneer hij weenend, snikkend den toestand van Maria had verteld en het gevaar dat zij liep. De dokter nam hun voorstel aan.

De werklieden verspreidden zich in het bosch, terwijl Madelor met zijn rijtuig den weg den Tranet afdaalde en zich naar de vallei Maas richtte, langs den kant van Monthe

Siméonne vergezelde hem niet.

Madelor had haar gezegd :

— Gij moet thuis blijven, mijn kind. M lijk zal Maria terugkeeren. Gij zult daar zijn zult mij onmiddellijk doen verwittigen opd aanstonds toesnelle om haar te verzorgen redden indien het mogelijk is. Bid God dat haar bescherme, ik, ik word krankzinnig, ik zelfs de kracht niet meer te bidden.

De grijsaard had schoon de lieden te on vragen, welke hij ontmoette, niemand had h gezien.

Zij kon nochtans niet ver van daar zijn.

Waar was zij heen gevlucht ?

Waar hield zij zich verborgen ?

Indien zij de Maas had bereikt, was het niet te laat ? Was er geen verschrikkelijk o luk voorgevallen ? Volgde Rosa haar ? I het kind dien moed en die tegenwoordig van geest had gehad, dan was alles nog verloren Zij zou Maria redden.

In eenige uren, doorliep Madelor den trek.

Hij bezocht de poelen van Haut-Butt Tourbière, de Rova, de Longue-Haie.

Iedereen kende hem, en de ontmoeting Jeroom en Maria door de boeren van Hau té was reeds voor niemand een geheim Men sprak er algemeen van. Men voegd dit vertelsel allerhande schandelijke b derheden.

Niettegenstaande dat, en voor eenige stu stelden boeren zich ter beschikking van M lor, haastten zich in het veld, doorliepen kreupelhout, volgden al de wegen.

Niets, altijd niets,

De dokter dacht dat de ongelukkige de doisières kon bereikt hebben.

Te Echina, te Enveloppe, te Rapparent, niemand hem in te lichten. De bewerken leigroeven kenden Maria. De zonderlinge ding van het meisje zou hunne aandacht ben opgewekt. Zij hadden haar niet gezien zij ook kenden hare geschiedenis.

Wordt vervolgd